

Què em passa, doctor?

La setmana vinent farà 500 dies que el ‘cas Gürtel’ va esquitxar per primera vegada Francisco Camps. Temps difícils en què el president valencià ha efectuat tot de viatges a l’estranger i ha ofrenat declaracions per a la història. En parlem amb psicòlegs, d’aquesta realitat paral·lela.

Ha citat Bertolt Brecht, Winston Churchill i el *mahatma* Gandhi. Ha efectuat la volta al món—Nova York, Rio de Janeiro, Abu Zaby—per tal de fugir de la realitat casolana. Ha pensat que no vivia la contemporaneïtat, sinó el juliol de l’any 1936, i s’ha cregut que era José Calvo Sotelo a punt de ser assassinat. Ha preferit visitar Brussel·les que no desfilar a la tradicional romeria alacantina de la Santa Faç. El dia 4 de juliol farà 500 dies que la seua cara va quedar oculta rere un somriure tan

fictici com gegant. A les sis hores del 19 de febrer del 2009 —“en començar la democràcia van dir-me que, a diferència de la dictadura, qui trucava a la porta a la matinada era el lleter i no una imputació falsa”— va iniciar un calvari que encara dura i que amenaça d’apartar-lo, a poc a poc i molt dolorosament, de la vida política.

“Com Bertolt Brecht: ahir, un regidor; avui, un alcalde; demà, el president d’una comunitat autònoma”, va sentenciar Camps a primera hora d’aquell dia,

envoltat del seu gabinet. En realitat, el poema amb què establia el paral·lelisme pertany al teòleg Martin Niemöller i diu així: “Quan els nazis van venir a endur-se els comunistes, vaig callar, perquè jo no era comunista; quan van engarjoljar els socialdemòcrates, vaig callar, perquè jo no era socialdemòcrata; quan van venir a buscar els sindicalistes, no vaig protestar, perquè jo no era sindicalista; quan van venir pels jueus, no vaig protestar, perquè jo no era jueu; quan van venir per mi, no hi havia ningú més que poguera protestar.”

Al debat de política general del 29 de setembre passat, Camps va explicar el procés judicial en què és immersit com una conxorxa del govern estatal en contra seu —“el PSOE abandonarà el govern per dues G: GAL i *Gürtel*”, opinà més endavant—, i va evocar Churchill, que “digué que Alemanya guanyava la seua petita illa o perdria la guerra; Zapatero sap que guanya aquesta comunitat o perdrà la guerra”, un símil basat en la disputa pel govern espanyol.

Quinze dies després, durant la tensa reunió de la junta directiva del PP valencià en què es va tractar de la destitució del secretari general, Ricardo Costa, el

cap del Consell va advertir que “a fora hi ha milers i milers d’enemics” [els periodistes] i va recomanar als companys de ser cauts: “Us propose el silenci de Gandhi”, va dir-los, i va plasmar-ho amb una altra frase lapidària: “Tots heu de ser feliços, perquè tots som iguals, els calbs i els qui teniu cabells.”

Segons Ferran Suay, professor de psicobiologia a la Universitat de València (UV) i membre de la Societat Valenciana de Psicologia, el comportament de Camps respon a un “deliri de grandesa, a un intent d’acostar la seua figura a la de grans personatges de la història per mirar de dissimular, ni que siga una mica, els seus problemes amb la corrupció”. Suay, de fet, troba contradiccions evidents en el discurs del president, que “tan bon punt diu que té cinc milions d’amics, els cinc milions de valencians [va dir-ho, per exemple, el 5 de març del 2009, a la primera sessió de control després de saber-se que es trobava implicat en el cas Gürtel], com de vegades diu que compta milers i milers d’enemics... Què passa? Que els periodistes no són valencians? Aquesta mena de pensaments són paranoïdes, està convençut que hi ha una conspiració, una persecució o una confabulació en contra seu”. “Passa a molts governants –continua Suay– quan ja no són capaços de reconèixer cap mena de responsabilitat sobre els seus actes i directament atribueixen tots els seus mals a una conjura externa. El fet que diga que té cinc milions d’amics és profundament irracional, la identificació entre el líder i el país és una característica patològica íntimament relacionada amb l’exercici del poder.”

En efecte, Francisco Camps s’ha referit als periodistes que l’esperaven a la porta com a “milers i milers d’enemics”, i en eixir, en topar-se amb ells, els ha dedicat un cordial “sou molt amables i molt agradables”. Una empatia que, malgrat tot, gairebé mai no ha servit perquè els donara cap explicació ni acceptara cap pregunta.

“És clar que me’ls pague!” Això va respondre Camps el 10 de març del 2009, tres setmanes després de l’esclat del cas i enmig d’un esmorzar informatiu organitzat a Madrid per *Abc*, al director d’aquell diari, Àngel Expósito, que li havia demanat si es pagava els vestits. “És clar que pague els meus vestits! Jo

pague els meus vestits”, va insistir, amb un somriure postís que no ha perdut en tot aquest temps.

Formalment encausat, quan ja sabia que més prompte que tard hauria de visitar el Tribunal Superior de Justícia valencià, el cap del Consell va lluir dentadura en oferir una altra sentència mítica: “Tinc unes ganes boges, boges, d’explicar públicament què hi ha, que és no res!” Era el dia 30 d’abril de l’any passat, a la trona de les Corts, i el psicòleg Ferran Suay encara té la imatge enregistrada al cap: “Allò que em va sobtar més d’aquesta frase és l’amanerament radical amb què la va pronunciar, una expressivitat efeminada que xoca de ple en boca d’algú que pertany a un partit situat obertament contra els drets de les persones homosexuals.”

Al mateix plenari, el president va avançar que “cap diputat d’aquesta cambra no ha de preocupar-se, perquè mai no guardaré cap rancúnia per aquests dies en què heu dit coses tan horroroses”. A parer de Suay, “és una amenaça velada; anunciar que no serà rancuniós equival a deixar clar que corre perill, aquell que l’ofenga, perquè en realitat s’arrisca a ser castigat amb la seua rancúnia”.

Pensament il·lusori. El cas continuava el seu ritme. El magistrat instructor –José Flors– hi detectava “indicis racionals de delictes”, però el 8 de juliol Camps no s’amoïnava gaire: “Queden dos o tres graonets perquè aquest assumpte tan absurd s’haja acabat”, proclamà a les Corts. En opinió de Ferran Suay, “això és *wishful thinking* pur”, és a dir, un pensament il·lusori basat en creences i decisions que tenen a veure amb allò que hom considera més agradable, tot fugint de la racionalitat.

El 3 d’agost va quedar momentàniament arxivat el cas *dels vestits*, però al setembre brollava un demolidor informe de l’equip de la policia espanyola especialitzat en neteja de capital que apuntava un probable finançament il·legal del

Ferran Suay:
“Camps pateix
‘wishful thinking’,
pensament il·lusori”

A l'esquerra, Francisco Camps durant la seua

PP valencià. Després de reunir-se secretament a Conca amb el president estatal de la formació, Mariano Rajoy, un periodista li va demanar per aquella cita. Camps va mostrar-se tan evasiu com va poder: “Estic molt content, perquè Fernando Alonso correrà amb Ferrari, i vosaltres, que sou del diari *Público* i del grup que també té la Sexta, de segur que podreu retransmetre excepcionalment el gran premi de fórmula 1.” Un *modus operandi* que va repetir en aquell moment, després de no assistir a una reunió de la junta directiva del PP estatal i quan una redactora li preguntà per què no hi havia anat: “I vós, per què no hi heu anat”, va contestar-li Camps.

El 5 d’octubre, en plena maregassa *gürteliana*, el president valencià va fer-se un petit embolic a causa d’una resposta imprevisible a la premsa: “Al PP tots ens donem suport, que és allò que importa, no? La veritat és que tots estem molt contents. Tots ens donem suport, i això és molt bonic. També us done suport a vós [al periodista], que ho feu molt bé durant aquests dies i setmanes... I la veritat és que ens donem suport tots, perquè aquesta és la millor manera d’arribar, com més prompte millor, a allò que us deia abans.” Una “exaltació de l’amistat” que Ferran Suay relaciona amb el “pensament desorganitzat, típic d’una persona que ha ingerit fàrmacs psicotròpics, potser ansiolítics i antidepressius”. “L’ambient que es respira al partit és excepcional; sempre ha estat

visita a Moscou, la setmana passada. A la dreta, brinda amb suc de taronja a la seu de l'Ivex inaugurada a Munic el novembre de l'any passat.

així, però ara ho és més que mai”, digué aquell mateix dia Camps, “una nova contradicció evident –diu Suay–, atès que una cosa que sempre ha estat d’una manera, no pot ser-ho, d’excepcional”.

De 5 milions a 46. “No em preocupa res, perquè, com Joan sense Por, no tem per res”, va asseverar Camps el propassat 12 de maig, quan el Tribunal Suprem reobria la causa dels vestits per cinc vots a zero. “Els 46 milions d’espanyols saben que sóc honrat”, deia. “Ningú no es pot creure que un president de comunitat autònoma es vendrà per tres vestits; és ben absurd, aquest procés fa riure.” Quan sis dies més tard es feia pública la sentència del Suprem, degudament motivada, va declarar sentir-se “més feliç que ahir, molt més feliç, perquè açò acabarà abans que no em pensava”.

El 20 de maig, tot just un any després d’haver declarat al TSJ valencià, Camps trobava explicació a tanta mala notícia: “M’ataquen perquè, si no és fora de les urnes, no hi ha cap manera de guanyar-me.” I el dia 27, novament convençut del suport de tots els valencians, va

reblar a Àngel Luna, portaveu socialista a les Corts, que “vós us acolliu al codi penal; jo, a la senyera i als meus conciutadans”. Per a Suay, això “denota por i manca de recursos argumentals”.

De la seua banda, Oto Luque, doctor en psicologia social de la UV, fa una reflexió global i assenyala l’existència de “trets egòlatres i narcisistes”, un fet que “podria ser conseqüència de la cultura política del PP, que fomenta una tipologia de lideratge carismàtic i que manifesta una clara tendència a la idolatria”. Així mateix, Luque observa “aspectes de negació de la realitat en què l’autor en construeix una altra de molt allunyada de l’objectivitat i de les evidències objectivables. “Aquest comportament –conclou Oto Luque– podria tenir l’origen en patrons cognitius basats en creences religioses, on el constructe de la fe se superposa damunt aquestes evidències objectives.”

‘On tour’. Com si fora una estrella del rock, Camps també ha compatibilitzat la condició d’encausat amb una agenda internacional molt activa. El maig del 2009 va estar tres dies a Boston (Estats Units), negociant una pròrroga de tres anys perquè Alacant continue essent la seu de la Volvo Ocean Race de vela. Mònica Oltra, aleshores síndica de Compromís, va estrenar la famosa samarreta “Wanted, only alive” (‘es busca, només viu’).

Al juliol, Francisco Camps visità la Gran Bretanya per obrir a Londres una

nova oficina de l’Institut Valencià de l’Exportació (Ivex); al novembre n’obrí una altra, en aquest cas a Munic (Alemanya), i participà en un acte de promoció turística del País Valencià.

Al desembre tocava Àsia. A Abu Zaby (Unió dels Emirats Àrabs), s’hi va estar dos dies per tal d’estrènyer les relacions comercials amb aquell país i, també, per presenciar les obres del primer parc temàtic de Ferrari.

Va ser al gener, però, quan la promiscuïtat viatgera de Camps va assolir la màxima expressió. Dues visites a Brussel·les –el 21 de gener, per a assistir al lliurament del premi Manuel Broseta a Javier Solana, i el 29 per a defensar la candidatura del president murcià, Ramón Luis Valcárcel, a la presidència del comitè de les regions de la UE– i una altra als Estats Units: a Nova York, del 25 al 30, Camps va negociar un centre d’innovació de Microsoft al País Valencià. L’acord definitiu, el tancà amb Bill Gates el 18 de febrer a Washington.

Del 2 al 6 de març, Camps va estar-se al Brasil –São Paulo, Rio de Janeiro i Brasília–, tot fomentant les relacions empresarials. El 15 d’abril s’absentà de la popular romeria de la Santa Faç –petonejà la imatge, secretament, setmanes després– per tornar a Brussel·les a un acte sobre l’aigua. I la setmana passada, del 14 al 16 de juny, va residir a Moscou, també amb finalitats comercials.

Oto Luque:
“Ha construït una realitat allunyada de l’objectivitat”

Victor Maceda